

Giáo dục tìm kiếm việc làm và khởi nghiệp cho sinh viên ở Trường Cao đẳng Lào Cai

Lù Thị Lừu*

*ThS. Khoa Nông lâm - Xây dựng, Trường Cao đẳng Lào Cai

Received: 30/11/2023; Accepted: 6/12/2023; Published: 14/12/2023

Abstract: Job searching and starting a business are activities that help students in the Veterinary College training program. This activity is related to the agricultural extension subject, which is arranged at the end of the course before graduation and help students make their own choices. The module's content is to introduce the knowledge and skills about job searching and starting a business. The article presents the education about finding jobs and starting a business for students at Lao Cai College

Keywords: Education, job search, startup, students at Lao Cai College

1. Đặt vấn đề

Đào tạo nhân lực trực tiếp cho sản xuất, kinh doanh và dịch vụ lĩnh vực thú y, có năng lực hành nghề tương ứng với trình độ đào tạo cao đẳng, có đạo đức, sức khỏe, có trách nhiệm nghề nghiệp; có khả năng sáng tạo, thích ứng với môi trường làm việc trong bối cảnh hội nhập quốc tế trong lĩnh vực nghề Thú y, bảo đảm nâng cao năng suất, chất lượng lao động, người học sau khi hoàn thành khóa học có khả năng tìm việc làm, tự tạo việc làm hoặc học lên trình độ cao hơn trong lĩnh vực Thú y

Trong quá trình đào tạo nhà trường cung cấp cho SV nhiều chuyên đề, mô đun trong đó có mô đun Tìm kiếm việc làm và khởi nghiệp nhằm giúp SV nắm được CTĐT Cao đẳng thú y. Hoạt động này có liên quan đến môn khuyến nông, được bố trí học vào thời gian cuối của khóa học trước khi tốt nghiệp ra trường nhằm giúp SV tự chọn, nội dung của mô đun là giới thiệu cho người học các kiến thức, kỹ năng về TKVL&KN kinh doanh.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Các khái niệm liên quan

2.1.1. *Việc làm:* là phương tiện để con người sử dụng sức lao động của mình nhằm tạo ra thu nhập, của cải vật chất. Bên cạnh đó, thông qua quá trình lao động thì con người cũng nhận lại được nhiều kiến thức, kinh nghiệm và kỹ năng cho bản thân. Việc làm là những hoạt động tạo ra thu nhập và lợi ích; đây là những việc làm hợp pháp được thỏa thuận giữa người sử dụng lao động và người lao động thông qua hợp đồng lao động.

Đặc điểm của việc làm:

Tạo ra thu nhập: Việc làm là hoạt động có khả năng tạo ra thu nhập cho người lao động và là khoản thu nhập trực tiếp.

Là hoạt động lao động: Những hoạt động này thể hiện được sự tác động của sức lao động nhằm tạo ra các sản phẩm và dịch vụ. Lao động trong việc làm cần có tính chuyên nghiệp, hệ thống và thường xuyên. Vì thế mà người có việc làm cần có kỹ năng, trình độ chuyên môn để có thể hoàn thành các công việc đó.

Hoạt động hợp pháp: Các hoạt động trái pháp luật và không được thừa nhận dù có tạo ra doanh thu thì cũng không được coi là việc làm. Để xác định tính hợp pháp của các hoạt động thì còn tùy thuộc vào luật pháp và văn hóa của từng nước.

2.1.2. *Khởi nghiệp (KN):* KN (tiếng Anh: startup hoặc start-up) là thuật ngữ chỉ về những công ty đang trong giai đoạn bắt đầu kinh doanh nói chung (startup company), nó thường được dùng với nghĩa hẹp chỉ các công ty công nghệ trong giai đoạn lập nghiệp. KN là một tổ chức được thiết kế nhằm cung cấp sản phẩm và dịch vụ trong những điều kiện không chắc chắn nhất

2.2. Vị trí, việc làm của sinh viên cao đẳng

TKVL&KN là hoạt động giúp SV nắm được CTĐT Cao đẳng thú y. Mô đun này có liên quan đến môn khuyến nông, được bố trí học vào thời gian cuối của khóa học trước khi tốt nghiệp ra trường.

TKVL&KN là Mô đun giúp SV tự chọn, nội dung của mô đun là giới thiệu cho người học các kiến thức, kỹ năng về TKVL&KN kinh doanh.

2.3. Mục tiêu mô đun TKVL&KN cho SV ngành Thú y

- Về kiến thức: Trình bày được các nội dung cần làm cho TKVL&KN kinh doanh.

- Về kỹ năng: Lập được kế hoạch và tìm được việc làm phù hợp với bản thân; Lập được kế hoạch sản xuất kinh doanh để KNKD;

- Về năng lực tự chủ và trách nhiệm: Có khả năng học tập độc lập, mạnh dạn, cẩn thận, phân tích kỹ những điều kiện để thực hiện trong thực tế đời sống.

2.4. Nội dung của mô đun TKVL&KN cho SV ngành Thú y

2.4.1. Nội dung tổng quát và phân bổ thời gian

TT	Tên các bài trong mô đun	Thời gian			
		Tổng số	Lý thuyết	Thực hành	Kiểm tra
1	Bài 1: Đánh giá năng lực và mục tiêu nghề nghiệp 1. Thế nào là một việc làm tốt 2. Tại sao cần đánh giá năng lực bản thân 3. Bạn có những năng lực gì nổi trội 4. Bạn thuộc cá tính nào 5. Bạn thuộc nhóm con người nào 6. Xác định mục tiêu và kỳ vọng nghề nghiệp 7. Xác định nghề nghiệp phù hợp 8. Cần chuẩn bị những gì trước khi đi tìm việc 9. Rèn luyện các phẩm chất tạo nên thành công	16	4	12	
2	Bài 2: Tìm kiếm cơ hội việc làm 1. Cơ hội việc làm xuất hiện ở đâu 2. Nên làm gì khi không tìm được thông tin tuyển dụng phù hợp	4	1	3	
3	Bài 3: Chuẩn bị hồ sơ xin việc 1. Các công ty tìm kiếm gì ở bộ hồ sơ xin việc của ứng viên 2. Chuẩn bị và gửi bộ hồ sơ xin việc 3. Nghệ thuật viết đơn xin việc 4. Nghệ thuật viết lý lịch cá nhân	13	4	8	1
4	Bài 4: Phỏng vấn tuyển dụng 1. Chuẩn bị cho cuộc phỏng vấn 2. Các vòng phỏng vấn 3. Các hình thức phỏng vấn 4. Nghệ thuật trả lời phỏng vấn 5. Thương lượng về lương bổng và các quyền lợi khác	9	3	6	
5	Bài 5: KNKD 1. Đánh giá bản thân với tư cách là nhà DN 2. Xác định ý tưởng kinh doanh 3. Nghiên cứu thị trường 4. Lựa chọn hình thức pháp lý của DN 5. Ước tính nhu cầu vốn để KNKD 6. Doanh thu, lợi nhuận 7. Hoàn thiện bản kế hoạch sản xuất kinh doanh để khởi nghiệp.	18	8	9	1
Tổng cộng:		60	20	38	2

2.4.2. Nội dung chi tiết

Bài 1: Đánh giá năng lực và mục tiêu nghề nghiệp

1. Mục tiêu

- Thu thập và xử lý được các thông tin cần thiết về việc làm phù hợp với nghề bản thân được đào tạo dựa trên các kênh thông tin;

- Đánh giá được năng lực bản thân qua các kỹ năng (kỹ năng nói, viết, lắng nghe, tư duy sáng tạo...) trong quá trình đi xin việc

- Lập được kế hoạch tìm việc làm của bản thân

dựa vào các kỹ năng tìm việc làm đã học

2. Nội dung bài

A. Lý thuyết

2.1. Thế nào là một việc làm tốt

2.2. Tại sao cần đánh giá năng lực bản thân

2.3. Bạn có những năng lực gì nổi trội:1). Các phẩm chất cá nhân; 2). Các kỹ năng; 3). Trình độ học vấn

2.4. Bạn thuộc cá tính nào: 1). Cá tính sôi nổi; 2). Cá tính linh hoạt; 3). Cá tính trầm tĩnh; 4) **Cá tính đa cảm**

2.5. Bạn thuộc nhóm con người nào

2.6. Xác định mục tiêu và kỳ vọng nghề nghiệp

2.7. Xác định nghề nghiệp phù hợp

2.8. Cần chuẩn bị những gì trước khi đi tìm việc

2.9. Rèn luyện các phẩm chất tạo nên thành công

B. Thực hành: Xác định mục đích làm việc và đánh giá năng lực bản thân; Phát triển một số kỹ năng cơ bản; Phát triển kỹ năng tư duy

Bài 2: Tìm kiếm cơ hội việc làm

1. Mục tiêu

- Trình bày được nội dung tìm kiếm cơ hội việc làm

- Xác định được các thông tin tuyển dụng phù hợp với bản thân

- Lập được kế hoạch tìm việc làm của bản thân dựa vào các kỹ năng tìm việc làm đã học

A. Lý thuyết

2. Nội dung bài: Cơ hội việc làm xuất hiện ở đâu; Nên làm gì khi không tìm được thông tin tuyển dụng phù hợp

B. Thực hành: Khai thác thị trường việc làm “ẩn”; Khai thác thị trường việc làm “nổi”

Bài 3: Chuẩn bị hồ sơ xin việc

1. Mục tiêu

- Trình bày được các cách viết đơn và viết lý lịch xin việc.

- Thực hiện được đầy đủ các bước viết đơn và viết lý lịch xin việc.

- Có ý thức học tập, ham học hỏi trong quá trình thực hành.

2. Nội dung bài

A. Lý thuyết

2.1. Các công ty tìm kiếm gì ở bộ hồ sơ xin việc của ứng viên

2.2. Chuẩn bị và gửi bộ hồ sơ xin việc

2.3. Nghệ thuật viết đơn xin việc

2.3.1. Viết đơn xin việc không theo mẫu

2.3.2. Viết đơn xin việc theo mẫu có sẵn

2.3.3. Một số lời khuyên khi viết đơn xin việc

2.4. Nghệ thuật viết lý lịch cá nhân: Tầm quan trọng của lý lịch cá nhân; Các kiểu lý lịch; Bộ cục của một bản lý lịch; Một số lời khuyên để có được một lý lịch tốt

B. Thực hành Thời gian:

- Chuẩn bị các thành phần của hồ sơ và viết đơn xin việc

- Viết lý lịch cá nhân

Bài 4: Phỏng vấn tuyển dụng

1. Mục tiêu

- Trình bày được các nội dung, câu hỏi cho cuộc phỏng vấn

- Trình bày được các nội dung cơ bản khi thương lượng về mức tiền lương và các khoản phụ cấp khác khi đi xin việc.

- Thực hiện tốt các công việc chuẩn bị cho cuộc phỏng vấn xin việc

- Thực hiện được các công việc chuẩn bị về bản thân và các nội dung cần thiết trước khi tham dự tuyển dụng;

- Có ý thức trong học tập, cần cù chịu khó ham học hỏi trong khi thực hành

2. Nội dung bài

A. Lý thuyết

2.1. Chuẩn bị cho cuộc phỏng vấn: Hiểu rõ công ty tuyển dụng; Hiểu rõ công việc dự tuyển; Tự đánh giá mình trên quan điểm công ty tuyển dụng; Dự đoán những câu mà nhà tuyển dụng có thể hỏi; Luyện tập thật nhiều; Biết được những gì bạn cần hỏi; Chuẩn bị ngoại hình cho buổi phỏng vấn; Các khâu chuẩn bị khác

2.2. Các vòng phỏng vấn: Vòng phỏng vấn sàng lọc; Vòng phỏng vấn chọn người; Vòng phỏng vấn xác nhận

2.3. Các hình thức phỏng vấn: Phỏng vấn qua điện thoại; Phỏng vấn theo nhóm; Phỏng vấn căng thẳng; Phỏng vấn trong bữa ăn; Phỏng vấn hành vi; Phỏng vấn tình huống

2.4. Nghệ thuật trả lời phỏng vấn: Bắt đầu cuộc phỏng vấn; Trong cuộc phỏng vấn; Kết thúc cuộc phỏng vấn

2.5. Thương lượng về lương bổng và các quyền lợi khác: Thương lượng về tiền lương; Xác định mức lương tối thiểu mà bạn có thể chấp nhận được (mức sàn); Một số lời khuyên dành cho bạn; Phụ cấp và các khoản phúc lợi khác; Các lợi ích tinh thần; Đánh giá lần cuối trước khi nhận việc

B. Thực hành: Phỏng vấn xin việc

Bài 5. Khởi nghiệp kinh doanh

1. Mục tiêu

- Xác định được ý tưởng kinh doanh cho bản thân, xây dựng được kế hoạch marketing, xác định được doanh thu, chi phí, lợi nhuận, bảng lưu chuyển tiền tệ, xác định được các nguồn vốn

- Hoàn thiện được kế hoạch sản xuất kinh doanh

- Có ý thức trong học tập và làm việc nhóm

2. Nội dung bài

2.1. Đánh giá bản thân với tư cách là nhà DN: Đánh giá các đặc điểm cá nhân của một nhà DN; Đánh giá năng lực tài chính của bản thân

2.2. Xác định ý tưởng kinh doanh: Ý tưởng kinh doanh là gì?; Các yếu tố tạo thành ý tưởng kinh doanh; Cơ sở hình thành ý tưởng kinh doanh

2.3. Nghiên cứu thị trường: Tìm hiểu khách hàng: Tìm hiểu thông tin về đối thủ cạnh tranh; Kế hoạch marketing; Ước tính lượng hàng bán ra

2.4. Lựa chọn hình thức pháp lý của DN: Các hình thức pháp lý của DN; Lựa chọn hình thức pháp lý của DN phù hợp; Bộ máy tổ chức của DN;

2.5. Ước tính nhu cầu vốn để KNKD: Các loại vốn ban đầu; Các loại vốn lưu động

2.6. Doanh thu, lợi nhuận: Xác định giá bán cho hàng hoá dịch vụ; Ước tính doanh thu; Xác định doanh thu và chi phí; Xác định bảng lưu chuyển tiền tệ; Xác định các nguồn vốn

2.7. Hoàn thiện bản kế hoạch sản xuất kinh doanh để KN.

3. Kết luận

TKVL&KN là hoạt động giúp SV có kiến thức, kỹ năng đáp ứng CTĐT Cao đẳng thú y. Hoạt động này có liên quan đến môn khuyến nông, được bố trí học vào thời gian cuối của khóa học trước khi tốt nghiệp ra trường. TKVL&KN là Mô đun giúp SV tự chọn, nội dung của mô đun là giới thiệu cho người học các kiến thức, kỹ năng về TKVL&KN kinh doanh. cho SV trường CĐ Lào Cai trong bối cảnh hiện nay

Tài liệu tham khảo

[1] Chương trình Voctech (2007), *Tài liệu hướng dẫn Môn học “Kỹ năng Tìm việc làm”*. Hà Nội

[2] Tổng cục dạy nghề (2006), *Sổ tay “Kỹ năng Tìm việc làm - Dự án “Tăng cường các trung tâm dạy nghề”*, Hà Nội.

[3] Tổ chức Lao động quốc tế (ILO- 2006) *Cẩm nang Tìm việc làm cho lao động trẻ*. Hà Nội.

[4] Chương trình Voctech (2007), *Tài liệu hướng dẫn Môn học “KNKD”*. Quảng Ninh,

[5] Bộ Lao động, TB&XH (2017), *Thông tư 08/2017/TT-BLĐTBXH ban hành quy định chuẩn về CM, NV của nhà giáo GDNN*. Hà Nội